

Ders : 205**Konu** : **NAMAZIN FAYDALARI VE HİKMETLERİ - 1**

NAMAZIN FAYDALARI VE HİKMETLERİ -1

Dinin direği, mü'minin mi'râcı olan namazın bir çok faydası vardır. Her ibâdet, insanın faydasına olduğu için emredilmiştir. Bunların başında da namaz gelmektedir.

Namaz, âdeta dünya ve âhiret hayatı için bir sigortadır. Namazın hem kişiye hem de toplum hayatına büyük faydaları vardır.

Kur'ân'ın "hidâyet sırrı" namazda sergilenmektedir. Allah bu büyük hikmeti bize göstermek için dört yönümüzü namazla kurtuluşa ulaştırır. Yâni insanın **beden, nefis, ruh** ve **kalb** yönü namazda ilâhî hidâyetle felâh bulmaktadır. Cenab-ı Hak şöyle buyurmaktadır:

قَدْ أَفْلَحَ الْمُؤْمِنُونَ * الَّذِينَ هُمْ فِي صَلَاتِهِمْ خَاشِعُونَ *

"Gerçekten müminler kurtuluşa ermiştir. Onlar ki, namazlarında huşû içindedirler..."¹

Namaz, Allahû Teâlâ'ya ibâdet etmenin sırlarını taşıyan ve ibâdetlerin bütün güzelliklerini içinde toplayan en güzel ibâdetdir.

İmamı Gazali, bu güzellikleri şöyle sıralar:

1. **Kalp Huzuru:** Bu makamda kalp dünya işlerinden tamamen ayrılıp meşgul olduğu işe, okuduğu Kur'an'a bağlanır. Gönül başka düşüncelerden ayrılır, yaptığı işten gaflet etmez ve yalnız onu düşünür. İşte o zaman musallide (namaz kılında) **huzuru kalb** zuhur eder.
2. **Tefehhüm:** Okuduğunu anlamaktır. Çok kere kalb, söz ile hazır olur, fakat manasını düşünmez. Büyük zatların namaz esnasında anladığı öyle latif manalar olur ki, başka zaman hatırlarına bile gelmez, işte böyle kılınan namaz, kişiyi her çeşit kötülükten alıkoyar.
3. **Tâzim:** Saygı. Bir âmir, emri altındakine bir şey emreder, o da, kalbi huzur içinde emredilene anlayıp yapar. Ancak; emri verene bir saygısı olmayabilir. Onun için saygı tefehhümden sonra gelir. Yani Allahu Teâlânın emrini saygı duyarak yapmak gerekir.
4. **Heybet:** Bu tâzimden üstündür. Saygı ile korkmaktır. Bu da tâzimden sonra meydana gelen bir korkudur. Ancak akrepten veya kötü ahlaklılardan korkmaya "heybet" denmez. Aksine azametli sultandan korkmaya "heybet" denilir. Heybet, **ulvi** bir korkudur.
5. **Reca:** Ümit etmek ve sevap beklemek demektir. Allahu Teâlânın nimetlerini, rahmetinin bolluğunu, namaz kılanlara Cenneti söz verdiğini ve verdiği sözde durduğunu bilmektir. İnsan padişaha saygı gösterip korksa da bir mükafat beklemes. Halbuki Allah'ın azabından korktuğu halde, kıldığı namazdan sevap umar.
6. **Hayâ:** Utanmaktır. Kusurunu bilip, Allah'tan utanarak, namazı kusursuz kılmaya çalışmaktır. Namazda Allahu Teâlâya karşı saygılı olabilmek için, O'nun azamet ve celalini bilmek, kendisini de, hakir, zelif ve Allahu Teâlânın emrine boyun eğen bir kul olduğu bilincinde olmaktır. O'nun azametini bilmeyen veya inanan kimse, O'na gerekli saygıyı gösteremez. Allah'a imanı daha parlak, daha kuvvetli olanın huşusu da kuvvetli olur.²

¹ Mü'minûn Suresi, 1-2. ayetler

² İhyâ, İmam Gazâlî, C.1, sh.591-595

Namaz, bedene de sayısız faydalar sağlar.

Bedene faydalarını şöyle sıralayabiliriz:

- Namaz, eklemleri güçlendirir, yıpranmışlığı giderir. Namaz, eklemler için muhteşem bir reçetedir.
- Namaz gözleri dinlendirir. Çünkü hiç dinlenme fırsatı bulamayan göz merceği, ancak bir buçuk metre mesafeyi seyrederek dinlenir. Namazda secde yerine bakmak bunu sağlar.
- Namaz, vücûdu tüm yorgunluklardan kurtarır. Abdest ve namazla vücûd, yorgunluğu atar, daha dinç hale gelir.
- Namaz, kalbin rahat çalışmasını sağlar. Kalp, devamlı değişik şekiller ve dönmeler nedeniyle yorulur. Kalbin bu yorgunluğu göğüs boşluğunun sâbit şekilde belli bir istikâmette kalışı ile rahatlaşır. Bu ise, namaz boyunca kalbin maddesel yapısının huzurunu ve kalbin güçlü çalışmasını sağlar.³
- Namaz her türlü temizliği kazandıran bir nurdur. Bu sayede müslüman günah kirlerinden arınır ve cennete girmeye layık bir kul olur.

Peygamberimiz (s.a.v.) şöyle buyurmuştur:

"Sizden herhangi birinizin kapısı önünde bir nehir bulunsa ve o kimse nehirde günde beş defa yıkansa kendisinde kirden bir şey kalır mı?" diye sordu. Dinleyenler:

"Hiç kir kalmaz, ya Rasûlallah." diye cevap verdiler.

Peygamberimiz(s.a.v.) de:

"İşte beş vakit namaz da buna benzer. Allah namazda günahları siler."⁴ buyurdu.

-Namaz, beden, ruh, kalp ve çevre temizliği kazandıran bir ibâdettir.

Niçin namaz kılıyoruz sorusuna cevap verebilmek için namazın ne olduğunu anlamak gerekir:

a 1. Namaz, Şeytana Düşman Olmaktır:

Mü'min namaz kılmakla, şeytana düşmanlığını ilân eder. Çünkü şeytan, Allah'ın secde emrine karşı gelerek isyan etti. Âyette:

"Meleklerle, 'Allah'a secde edin' demiştik. Meleklerin hepsi secde ettiler, ancak şeytan secde etmekten yüz çevirdi, kibirlendi ve inkârcılardan oldu."⁵ buyrulur. İşte bu sebepten dolayı şeytan, secde edene; yâni namaz kılana düşmandır.

a 2. Namaz Temizliktir:

İslâm dini, temizliğe büyük önem vermiştir. Temizlik imânın yarısıdır. Namaz ise temiz olmayı sağlar. İnsanın her yönüyle temiz olmasını şart koşar. Günde beş defa abdest alan müslüman, vücûdunun en çok kirlenen yerlerini her abdest ile yıkayarak beden temizliğini sağlamaktadır. Bu temizlik aynı zamanda beden sağlığı için çok önemlidir.

Peygamberimiz (s.a.v.):

الطُّهُورُ شَطْرُ الْإِيمَانِ

"Temizlik imânın yarısıdır."⁶ buyurarak temizliğin dindeki yerini belirlemiştir.

³ İmanla Gelen ilim, Onk. Dr. Haluk Nurbâkî Sh.8-9

⁴ Buhârî, Mevâkit, 6; Müslim, Mesâcid,283

⁵ Bakara Sûresi 34. Âyet

⁶ Müslim, Tahâret, 1

Temizlik emriyle, mü'minlerin ibâdet şuuru içinde, içi, dışı kadar temiz olmaları istenmiştir. Peygamberimiz (s.a.v.) şöyle buyurmuştur:

"Ümmetim kıyâmet günü abdest âzâlarındaki parlaklıklarından (tanınıp) çağrılacaklar. Sizden kimin parlaklığını artırmaya gücü yetiyorsa yapsın."⁷

„Mü'minin (Cennet'teki) süsleri abdest suyunun ulaştığı yere kadardır“.⁸

"Bir müslümanın abdest alırken ellerini yıkaması, ellerinin yapmış olduğu günahlara keffâret olur. Yüzünü yıkaması, gözlerinin baktığı günahlara keffâret olur. Başını meshetmesi, kulaklarının duyduğu günahlara keffâret olur. Ayaklarını yıkaması, yürüyerek kazandığı günahlara keffâret olur. Sonra kalkar namaz kılar. Bu namazın sevabı kendisine fazladan kalır."⁹

Abdestin dünya hayatımızda da pek çok faydası vardır. Bu faydaları şöyle sıralayabiliriz:

1. Abdestle vücutta biriken elektronlar atılır ve bunun verdiği gerginlikler yok olur.

Normalde vücûdun temel yapısında bir elektrik vardır. Buna vücûdun "Statik Elektrik Dengesi" denir. Ancak sağlıklı bir vücûd için bu dengenin korunması şarttır. Ancak gerek havanın elektriği, gerekse plâstik giyim ve oturma araçları, makina biçimi hayat; bu statik elektrik dengesini bozar. Yâni vücutta fazla miktarda elektronlar birikir.

Bu durum birçok problemlere sebep olur. Eğer bu fazla elektronlar vücuttan atılmazsa sinirlilik, yüzün kırışması ve pek çok hastalıklara sebep olur. Bu olumsuz sonuçların tek pratik çaresi, abdest, gusül ve teyemmümdür. Resûlullah (s.a.v.) şöyle buyurmaktadır:

إِنَّ الْعُضْبَ مِنَ الشَّيْطَانِ وَإِنَّ الشَّيْطَانَ خُلِقَ مِنَ النَّارِ، وَإِنَّمَا تُطْفَأُ النَّارُ بِالْمَاءِ،
فَإِذَا غَضِبَ أَحَدُكُمْ فَالْيَتَوَضَّأْ

"Öfke şeytandandır, şeytan da ateşten yaratılmıştır, ateş ise su ile söndürülmektedir; öyleyse biriniz öfkelenince hemen kalkıp abdest alsın."¹⁰

2. Abdestle genel dolaşım sistemindeki aksaklıklar düzelir, ihtiyarlama yavaşlar:

Dolaşım, kalpten dokulara, dokulardan kalbe iki yönlü bir akış sistemidir. Özellikle dokulara bu sistemin aracı damarlardır. Damarlar, yakılmayan besin artıkları ve çeşitli nedenlerle daralır ve dokular beslenemez olur. İhtiyarlamanın temel nedeni bu olaydır. Bu tarz yaşlanma, yaşadığımız senelerin ötesinde bir damar meselesidir.

Damarlar esnek kaldıkça işler kolaylaşır. Abdest ve gusülde farklı ısıdaki su derimize değdikçe bir yanda damarların açılıp kapanma hareketi artar, bir yandan da yeni başlayan tıkanmalar açılır. Vücûd dokularında biriken artık maddeler, genel dolaşıma geçer ve dokularda zindelik sürer gider.

Bu birikimler en çok el, ayak ve yüz dolaşımında söz konusudur. Abdest ise bu organların yıkanması ve meshedilmesidir.

3. Abdestle vücûdun korunma sisteminin temeli olan "Lenf Dolaşımı" en yüksek seviyede çalışır:

İnsan vücûdunun temel korunma sistemi beyaz kan dolaşımı ile olur.

⁷ Buhârî, Vudû, 3; Müslim, Tahâret, 35

⁸ Müslim, Tahâret, 40

⁹ Tergib ve Terhib C.1 Sh. Hd. No:19

¹⁰ Ebû Dâvûd, Edeb 4

Bildiğimiz damarlara nazaran çok ince damarlar, "Lenfosit" denilen beyaz kan hücrelerini dokuların en uç köşelerine kadar götürür. Vücûdun herhangi bir yerinde bir mikrop veya kanser hücresi varsa, bu minik savaşçılar taşıdıkları korkunç zehirlerle onları öldürürler. Bu savaşçı hücreler, vücûdun her noktasını günde on kez dolaşırlar.

Bir mikroplu hastalığa yakalanmak veya kanser olmak bu savunmanın bir yerde teklemesi demektir. Bu savunma sisteminin bozulmaması için, bu mini damarların çok iyi çalışması şarttır.

Abdestle, el veya ayakların yıkanması vücûd merkezine uzak bölgelerdeki kıldan ince damarların dolaşım hızını artırır. Ayrıca lenf sisteminin en önemli bölgesi olan yüz, boğaz ve burnun yıkanması bu sisteme bir masaj ve güçlendirme faktörü olur.¹¹

Bütün bunların yanında müslümanların sadece bu maddî faydalar için abdest aldıklarını ve namaz kıldıklarını düşünmek yanlıştır. Abdestin esas ve namazın asıl gayesi gâyesi Allah'ın emrini yerine getirmek ve O'nun rızasını kazanmaya çalışmaktır.

Alınacak Desler:

1. Namaz, en büyük kurtuluş reçetesidir.
2. Mü'min, namazlarını ihmal etmemeli, vakitlerine ve şartlarına dikket ederek huşu ile kılmalıdır.
3. Allah Teala, bir günde insana 24 saat zaman ihsan etmiştir. Bunun bir saatini 5 vakit namaz için ayırmamak en büyük aldanıştır.
4. İmanın isbatı ve bedenin sıhhati namazla mümkündür.

Muhammed Resûldür, Allah BİR, dedik

Beş vakit dilimiz Mevlâya gider.

Hazreti KUR'AN'ı rehber eyledik

İnşallah yolumuz Mevlâya gider.

Abdürrahim Karakoç

Not: Bu hafta;

1. Peygamberimiz (s.a.v.)'in "Temizlik, imanın yarısıdır." Hadis-i şerifini ezberleyelim.
2. Mâûn suresi 4. ayetinin tefsirini okuyalım.
3. Bu dersi, çocuklarımızla birlikte de işleyelim.

¹¹ Kur'ân Mucizeleri, Onk. Dr. Haluk Nurbâkî Sh. 43-46